

عنوان مقاله:

بررسی تناسبات زیباشناسی در نسخ خطی مصور دوره جلایری با استناد بر دیدگاه حکمت اسلامی متعالی اخوان الصفا

محل انتشار:

اولین همایش ملی علوم انسانی و حکمت اسلامی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

مهسا خانی اوشانی - کارشناسی ارشد هنر اسلامی، دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

اخوان الصفا گروهی از فلاسفه حکمت اسلامی در قرن ۴ ه.ق بودند که کتب فلاسفه یونان از جمله افلاطون و ارسطو را مورد خوانش دقیق قرار داده و در گرده همایی فلسفی خود درباره آن به بحث می پرداختند. تناسبات طلایی ارسطو و ترکیب بندی متعادل افلاطون از جمله مباحث مورد توجه این گروه بود که با مولفه تعادل و تقارن اسلامی همسو بود. ایجاد تعادل و تقارن از سده های پیشین مورد توجه نگارگران بوده و مورد استفاده کاتبان قرار میگرفت. اخوان الصفا این تناسبات زیباشناسانه را در راستای افضلیت اسلامی میدانند و نتیجه میگیرند چون صنع خداوند زیباست پس صنع هنرمندی که به او اقتضا میکند نیز زیباست پس آثار زیبا می آفریند. هدف این نوشتار، بررسی الگوی زیباشناسانه در نسخ خطی مصور مکتب جلایریان و تطبیق آن با آرا و اندیشه های "اخوان الصفا" میباشد. ابتدا تناسبات میان عناصر تصویر در نگاره ها و سپس تناسبات میان کادر متن و تصویر در یک صفحه مصور مورد بررسی قرار میگیرد. این پژوهش میل به تحقیق این سوال دارد که تناسبات زیباشناسانه در نسخ مصور مکتب جلایری چگونه است؟ و بر مبنای اندیشه های اخوان الصفا چگونه تعریف میشود؟ براساس نتایج حاصل از بررسی داده های این پژوهش میتوان اینگونه استنباط کرد که در نگارگری دوره جلایری ترکیببندی متقارن و تعادل در نسبت میان عناصر تصویر ۵۵ نگاره های اجرا شده وجود دارد، اما گاهی در ایجاد تناسب میان کادر متن و تصویر در یک صفحه مصور، از شگرد عدم تعادل نیز بهره بردند تا تصویری پویا و تاثیرگذار خلق کنند. روش این تحقیق تحلیلی-توصیفی است که با رویکرد ساختارگرایانه به بررسی آثار می پردازد و شیوه گردآوری داده ها به شیوه گردآوری کتابخانه ای صورت گرفته است.

کلمات کلیدی:

اخوان الصفا، حکمت اسلامی، تناسبات زیباشناسی، نسخ خطی مصور، مکتب جلایریان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1381545>

